

Susanne Pettersson
Stadsmiljö
08-508 265 72
susanne.a.pettersson@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2011-12-15

Stockholm Ren och Vacker. Lägesrapport 9

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets lägesrapport.
2. Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2007 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2011 med inriktning för 2012-2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2011 åtta lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, samt förbättrad klottersanering presenterats för godkännande, och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna har redovisats.

I denna rapport redovisas resultatet av de åtgärder som planerades för genomförande under 2011 och föreslogs i lägesrapport 8.

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2010 har bibehållits under 2011 och stadens städgarantier har varit vägledande för verksamheten.

Verksamheten med Stockholmsvårdar som patrullerar gator, torg och parker under dagtid är en viktig del för att nå målet om en renare och vackrare stad. Stockholmsvårdarna har, förutom att stärka städningen, en viktig funktion att synliggöra stadens renhållningsarbete och därmed påverka stockholmarnas attityder till nedskräpning. Trafikkontoret har under 2011 sysselsatt 321 stycken Stockholmsvårdar i samarbete med socialtjänstförvaltningen och stadens jobbtorg.

Under sommaren 2011 har Trafikkontoret erbjudit 202 ungdomar feriejobb som vårdar med plockstädning i stadens parker.

Arbetet med fokusområden för att stärka insatserna i den fysiska miljön, ökad renhållning, klottersanering och kampanjinsatser, i samverkan med näringslivet har fullföljts under året. Fokus har koncentrerats till city, till de områden där satsningar gjorts inom ram för stadens Järvalyft och Söderortsvision och till de företagansområden som kontoret i samverkan med Stockholm Business Region fokuserat på under året.

Trafikkontoret har under året fortsatt att arbeta med BID-områden, Business Improvement Districts, som är ett geografiskt område där offentlig och privat sektor samverkar kring verksamhet och finansiering. Denna form av samverkan har inletts med stadsdelsförvaltningar och dess samverkanspartners i Hässelby-Vällingby och i Akalla Husby. I Rinkeby medverkar kontoret i stadens första gemensamma upphandling som under hösten 2011 genomförts tillsammans med stadsdelsförvaltning och Fastighetsägarna i Järva. De olika aktörerna kommer under tidsperioden våren 2012 till hösten 2013 att integreras i det gemensamma kontraktet.

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för minskat klotter och minskad skadegörelse ligger fast och i enlighet med stadens klotterpolicy har såväl preventiva som aktiva insatser genomförts för att motverka detta brott.

Budgetuppdraget om att efter anmälan från allmänheten sanera klotter inom 24 timmar är fortsatt prioriterat och en månatlig resultatrapportering har skickats till

stadsledningskontoret. Efter den kalla vintern har också en successiv klotternollställning av kontorets samtliga anläggningar utförts över hela staden.

Kontorets nära samarbete med polis för att effektivisera och systematisera den rättsliga processen vad gäller klotter och skadegörelse har fortsatt.

Trafikkontorets kommunikationsstrategi för Stockholm ren- och vacker-projektet bygger på att ansvaret för en ren och snygg stad och vilar på två ben. Kontoret kommunicerar dels stadens omfattande arbetsinsatser och resurser, dels stockholmarnas eget ansvar att inte skräpa ner. De primära kanalerna är nyheter och information på www.stockholm.se, proaktiv pressbearbetning i samarbete med Trafik- och arbetsmarknadsroteln samt en eller två bredare kampanjinsatser på Stockholms stads egna informationsytor med syfte att långsiktigt påverka attityden till nedskräpning. Trafikkontoret eftersträvar även samarbete med stadsdelsförvaltningarna och näringslivet i dessa frågor.

Under 2011 har Trafikkontorets skräpkampanjer stöpts om för att svara väl upp mot stadens Vision 2030. Sommarens skräpkampanj har synts på stadsinfotavlorna vecka 24-29, parkeringsautomaterna vecka 24-25 samt en helsida i Expressenbilagan Matchdax. Som tidigare år ville vi uppmärksamma nedskräpningen och alla stockholmarnas ansvar för en ren och snygg stadsmiljö.

Under årets skräpplockardagar inbjöd kontoret, förutom alla barn i stadens skolor och förskolor, också stadens anställda, privata fastighetsägare och stockholmare i allmänhet att delta. I samband med skräpplockardagarna arrangerade stadsdelsförvaltningarna lokala städfester i stadsdelarna.

Trafikkontoret har för tredje året i rad genomfört en faktisk och statistisk säkerställd skräpräknning i samarbete med Statistiska Centralbyrån, SCB. Minskningen av skräp har i år varit 17 procent jämfört med året innan. Sedan mätningarna påbörjades 2009 har mängden skräp på stadens gator och torg minskat med 28 procent.

De aktiviteter som formats inom projektet Stockholm Ren och Vacker har förutsatt att extra medel har tillförts gällande budgetram. Det som till en början var tänkt som tidsbegränsade projekt har tenderat att permanentats och verksamheter som Stockholmsvärdar och parkvärdar har tillsammans med stärkta insatser vad gäller städning och klottersanering bidragit till en attraktivare och trivsammare stadsmiljö. Detta ställer krav på långsiktighet och strategisk planering både vad gäller framtida finansiering och verksamhetsutveckling.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2006 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget tydliggjordes genom att verksamheten i renhållningsnämnden, samt ansvaret för gatuskötsel och markupplåtelse i stadsdelsnämnderna överfördes till trafik- och renhållningsnämnden. Trafik- och renhållningsnämnden fick också ökat budgetanslag och kostnader för insatser med att göra Stockholm rent och tryggt inarbetades i budget.

Uppdraget om en renare och vackrare stad har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2011 med inriktning för 2012-2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2010 åtta lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden 2007-04-03, 2007-10-23, 2008-02-12, 2008-11-11, 2009-05-12, 2009-12-10, 2010-05-18 samt 2011-04-14. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, förbättrad klottersanering och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna redovisats för godkännande.

Åtgärderna inom ramen för projekt Ren och Vacker har också föranlett ett flertal andra ärenden för beslut i trafik- och renhållningsnämnden, samt i stadens kommunfullmäktige. Några av dessa ärenden rör beslut gällande ändringar i stadens ordningsföreskrifter, beslut om stadens policy mot klotter och annan skadegörelse, åtgärder inom Affischplats Stockholm.

Under åren 2007-2011 har basen för driftverksamheten stärkts och utökats med nya funktioner, prioriteringar och verksamheter. Arbetet med fokusområden i samverkan med fastighetsägare och andra näringsidkare har resulterat i långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga samarbeten, frekvensen för städinsatser har ökat i hela staden, en omfattande verksamhet med manuell patrullstädning av Stockholmsvärdar har byggts upp, liksom en verksamhet för att strategiskt och offensivt bekämpa klotter och annan skadegörelse. Faktiska skräpmätningar visar att skräpmängden i Stockholm minskar och Stockholmsenkäten visar att stockholmarnas upplevelse av en ren och vacker stadsmiljö har utvecklats i positiv riktning. En viktig del i det attitydfrämjande arbetet har varit att erbjuda ungdomar sommarjobb som parkvärdar, samt att öka antalet barn och unga som deltar i de årliga skräpplockardagarna.

Under projektperioden har uppdraget om att hålla Stockholm rent och tryggt möjliggjorts genom årliga resursförstärkningar i budget. Dessa resurser krävs för att bibehålla den standard som byggts upp.

I denna rapport redovisas de åtgärder som har genomförts under 2011. Flera åtgärder har genomförts med extra medel från Trafik- och renhållningsnämnden för insatser inom ram för Ren och vacker-uppdraget, samt med extern finansiering.

Stärkt renhållning i hela staden

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2010 har bibehållits under året. För större delen av innerstaden innebär detta städinsatser och papperskorgstömning sju dagar per vecka, med extra insatser eftermiddagstid på de mest frekventa stråken.

I ytterstaden har en ökad frekvens för städning arbetats in i samband med att nya entreprenader startats. Under 2011 och 2012 startas nya entreprenader i hela ytterstadens samtliga stadsdelar. Kontoret har också erhållit extra medel för att genomföra satsningar inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen. Dessa medel har nyttjats för att stärka renhållning inom de områden som genomförda boendedialoger pekat ut, samt inom de så kallade BID-områden som trafikkontoret medverkar i att skapa i samverkan med privata och allmännyttiga fastighetsägare, samt berörda stadsdelsförvaltningar.

I april påbörjades sandupptagning i hela staden och arbetet var klart i god tid innan den 1 maj i innerstaden och den 15 maj i ytterstaden. Trafikkontoret har valt att prioritera sandupptagningen på gång- och cykelstråk för att möta upp det ökande cyklandet i staden. I samarbete med entreprenörer rensades upptagen sand från skräp, kompletterades med ny sand för att återvinnas vintern 2011/2012. Inom flera entreprenadområden återvanns cirka 50 procent av upptagen sand genom denna metod.

Insatserna med spolning och rengöring av de innerstadsgator som är särskilt utsatta för nedskräpning har fortsatt under året, då utvärderingen från försöken 2007-2009 visar på positiva effekter. Särskilda spolningsinsatser har gjorts på Drottninggatan, som är Sveriges mest besökta gata, och på "plattan" där även tuggummiborttagning har gjorts med hjälp av högtryckstvätt. På "plattan" har också skurning med en speciell skurmaskin gjorts 4 gånger/vecka, "plattan" är den mest svårstädade ytan i hela city eftersom delar av torget ligger under tak och en stor genomströmning av förbipasserande samt många duvor genererar en

svårstädad yta med mycket smuts på beläggningen. Spolning kan endast ske under barmarkssäsongen. Den extra satsningen på städningen i city har varit uppskattat av fastighetsägare, butiksägare och City i Samverkan. Satsningen har sammanfallit med en upprustning med målning av "plattans" tak och en planerad ny belysning. På de stora stråken i city så som Sveavägen, Hamngatan, Klarabergsgatan, Vasagatan och Kungsgatan har både gång- och körbana spolats maskinellt, under studentperioden, som varade i fyra veckor, skedde även extra spolningar på dessa ytor varje dag. Manuell spolning av bänkar och papperskorgar har utförts i city. Extra spolning har utförts i trapporna i city under perioden maj-september. Efter avrop har Trafikkontoret beställt extra spolning av platser som varit utsatta för urinering och vomering. Klotter och budskap som ritats med krita på beläggning har spolats bort så fort den upptäckts. Enskilda torgytor i ytterstaden har också spolats.

Den nya sopsugsanläggningen på Mariatorget invigdes i juni 2011, ett pilotprojekt som kommer att utvärderas och därefter initieras på fler platser i staden. I samband med samordningen av nya parkinvesteringar kommer möjligheten att tillföra sopsugsteknik beaktas. I stadens mest besökta innerstadsparker kan det bli aktuellt med sopsugsanläggningar för att på bästa sätt hindra nedskräpning.

En miljövänlig, batteridrivna städsug har köpts in inom ramen för verksamhet med Stockholmsvärdar. Ytterligare två städsugar kommer att köpas in och börja köras på dagtid i ytterstaden under våren 2012.

Trafikkontoret har förhållit sig positivt till att löpande utveckla och bredda verksamheten för nå resultat vad gäller en renare och vackrare stadsmiljö. Under året 2011 har ett försök därför gjorts med särskilda behållare för pantflaskor och burkar i gatumiljön på Nybrogatan på Östermalm och i ett antal parker på Södermalm, detta försök kommer Trafikkontoret inte att arbeta vidare med.

Från 1 juli trädde en ny lag i kraft som möjliggör bötesstraff för nedskräpning, utan rättslig prövning. Trafikkontoret ser positivt på den nya lagens möjligheter att tydliggöra olagligheten med nedskräpning och kommer samarbeta med polisen i frågor som rör olagligt uppställda storsäckar och illegal affischering.

Kontoret välkomnar också regeringens uppdrag till Naturvårdsverket att ta fram riktlinjer och planer för att motverka nedskräpning i landets kommuner. Trafikkontoret deltar i den referensgrupp som utsetts i det arbetet.

För att komma tillrätta med problemet kring fimpar som skräp, som utgör cirka 65 procent av skräpet på stadens gator och torg, har trafikkontoret under 2011 gjort ett försök med askkoppar som är integrerade i papperskorgar. Detta försök har Trafikkontoret som målsättning att utöka under 2012 eftersom erfarenheten av försöket är att ett större antal askkoppar som finns utplacerade med regelbundenhet har minskat antalet fimpar samtidigt som kostnaden för tömning inte ökar markant.

Utvecklad beställarroll med Stockholms i fokus

Under våren 2010 togs ett nytt webbaserat beställarverktyg för skyltning, Driftportalen, i drift. I detta system samlas alla beställningar vilka rör vägmärken, räcken och portaler, systemet hanterar också de felanmälningar som kommer in till Driftcentralen inom dessa områden. I dag hanteras ca 12 000 ärenden per år i Driftportalen. Både beställare och entreprenör arbetar i systemet. Entreprenören rapporterar in sitt arbete med bilder före och efter utfört arbete samt för in faktureringsunderlag i Driftportalen. Detta arbetssätt underlättar för beställaren att kontrollera och följa upp entreprenörens arbete och det underlättar för entreprenören att rapportera sitt arbete och förenklar faktureringshanteringen. Ett projekt har startat under året för att under 2012 integrera Trafikkontoret avd Stadsmiljöns övriga driftverksamhet i systemet.

För att ytterligare utveckla och ta vara på möjligheterna med Driftportalen utvecklar Trafikkontoret under hösten en app till I-phone där det kommer att finnas möjlighet för beställare och entreprenör att dokumentera fel och rapportera åtgärd direkt från platsen. Appen kommer att användas för att föra information direkt in i Driftportalen. Telefonens GPS-position anger vilken plats det handlar om genom en markering i karta och bilder på felet/arbetet bifogas direkt från telefonen, detta effektiviserar arbetet ytterligare.

Trafikkontoret vill ge medborgarna möjlighet att lämna synpunkter på stadsmiljön via en utökad tjänst av den befintliga e-tjänsten "tyck till" på stadens hemsida. Medborgarna ska få en tydlig och gemensam ingång för synpunkter på stadsmiljön med möjlighet till återkoppling och staden får en sammantagen bild som ger underlag till att ta fram statistik. Medborgaren ska ha möjlighet att ladda upp bilder, dokument och andra filer när de lämnar sin synpunkt. Stadens handläggare ska återkoppla med information i ärendet till medborgaren. Projektet ska bidra till att staden får en intern effektivisering och en möjlighet till gemensam hantering av dessa synpunkter.

Dessa IT-projekt skapar en möjlighet för staden att utveckla en tydlig strategi för arbetet med hanteringen av felanmälningar och synpunkter som rör stadsmiljön.

Med New Yorks felanmälningscentral 311 för ögonen är strävan att få en tydlig kanal för medborgaren in till staden i dessa frågor.

Med uppdaterade gatu- och parkdatabaser och nya användarvänliga GIS-program kommer drift och underhåll på både gatu- och parkmark att kunna planeras och följas upp på ett kostnadseffektivt och tydligt sätt. Från databaserna kommer kontoret att få mycket bra underlag för upphandling av entreprenader. Dessutom kan man via appar på sikt få bättre kontroll av utfört arbete, men även hur situationen i staden ser ut både i tid och rum.

Park och Stadsmiljö

Det är av största vikt att stadens offentliga rum ges ett intressant innehåll och olika funktion för olika behov inför stadens utveckling mot Vision 2030. Därtill ska vi skapa en tilltalande stadsmiljö även ur estetisk synpunkt för att leva upp till stad i världsklass.

Stockholms nya parkprogram, Park Stockholm, tas fram under 2011, i samverkan mellan Stadsbyggnadskontoret, Exploateringskontoret och Trafikkontoret. Under 2012 kommer programmet att gå ut på samråd och utställning för att sedan tas i KF i slutet av året. Innehållet har getts en annan tydlig inriktning för park och den gröna strukturen mot tidigare, nu med stadens strategier med mål och vägledning som stöd och inriktning vid all typ av planering.

Fortsatt renovering av trädgröpar pågår kontinuerligt över staden. Nya växtbäddar anläggs enligt Stockholmsmodellen med skelettjord där dagvattnet tas om hand för bevattning av träden. I Stockholms Stads strävan att minska användningen av icke förnybara resurser och minska koldioxidutsläpp finns nu en god möjlighet att ge oss långsiktigt hållbara planteringsjordar som samtidigt kan binda luftens överskott av koldioxid. Med användning av biokol samt krossad sten och kompost kan vi skapa en helt ny typ av planteringsjord med en mycket låg belastning på miljön och samtidigt minska koldioxidhalten i luften. Kontoret har just påbörjat ett samarbete med forskare på Uppsala Universitet, Lantbruksuniversitetet i Alnarp samt jordtillverkare för att utveckla en planteringsjord med minsta möjliga miljöpåverkan.

Kontoret breddar kompetensen genom utveckling av skelettjord, vilket har rönt intresse även internationellt då bl a Vancouver, New York och Minnesota tog kontakt under 2011 för att få mer information kring våra träd och trädgroppsuppbyggnad.

Trafikkontorets blomsterprogram har förstärkts under 2011, jämfört med tidigare år. Stadens utökade blomsterprogram som har blivit mycket uppskattat av allmänheten har tillkommit på flera platser i staden och blomsterplanteringar har utökats i samband med invigningar av upprustade ytterstadscentra. Framför allt är det vårprogrammet som utökas, 800 000 vårlökar har i år planterats för blomning 2012. Fördelat över hela staden är 756 blomsterurnor i drift.

Parkernas Dag i augusti 2011 blev ett mycket uppskattat evenemang. Kontoret kommer till sommaren att utöka evenemanget i fler parker med guidade parkturer, blomstervandringar, musik och enkla scenframträdanden.

Stockholmsvärdar patrullstüdar staden

Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör en viktig del i stadens strävan efter ökad sysselsättning. Rekryteringen av Stockholmsvärdar sker i samarbete med stadens jobbtorg och verksamheten erbjuder, utöver praktik och tidsbegränsad anställning, kompetensutveckling och ett kontaktnät som stärker den enskildes möjligheter att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden.

Stockholmsvärdarnas uppgift är att under dagtid hålla rent och snyggt i sitt område, plockstäda, riva ned illegalt uppsatta affischer, felanmäla brister till staden m.m. Vårdarna har också utfört lättare upprustningsarbeten, målning, fnasning av träd m.m. Under vinterhalvåret har vårdarna utfört enklare snöröjningsuppgifter, exempelvis ishackning vid busshållplatser, vallöppningar vid övergångsställ och halkbekämpning i trappor.

Vårdarnas betydelse för att synliggöra städning, skapa trygghet och närvaro, samt för att hålla ytterstadsmiljön ren och välstädd under dagtid bedöms som mycket viktig. Att synliggöra renhållningsverksamheten bidrar också till att påverka stockholmarnas attityd till nedskräpning i positiv riktning.

Eftersom branschen för drift och underhåll under senare år fått allt svårare att rekrytera personal är detta projekt också strategiskt för att på sikt minska långtidsarbetslösheten i staden. Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör också en betydande andel av Jobbtorgens totala sysselsättningsmål. Under året har antalet stockholmsvärdar uppgått till 321 st. Stockholmsvärdarna har enbart i västerort plockat i genomsnitt 150 säckar skräp/vecka.

Sommarjobb för en renare och vackrare stad

Under sommaren 2011 har Trafikkontoret sysselsatt 202 feriejobbade ungdomar som parkvärdar vilket skett i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna, samt

med berörda, upphandlade entreprenörer. Parkvärdarna erbjuds treveckors anställning och har genomfört enklare arbeten i stadens parker, såsom städning, guidning och ogrärensning.

Business Improvement Districts och fokusområden

Med inspiration från New Yorks BID-områden har såväl privata som offentliga aktörer uppvakttat trafikkontoret med önskemål om en mer långsiktig och nära samverkan i arbetet med att skapa attraktivare, renare och tryggare stadsmiljöer. Denna form av samverkan har inletts med Fastighetsägarna i Järva i Rinkeby där även en gemensam driftupphandling prövas. Trafikkontorets målsättning för detta område är att nå permanenta samarbetslösningar, för stärkt nivå och bättre samordning avseende barmarksdrift.

Trafik- och renhållningsnämnden har under 2011 haft uppdraget att genomföra insatser för renare och tryggare ytterstad inom ramen för stadens Järvalyft och Söderortsvision. Kontoret har därför under våren fört dialog med stadsdelsförvaltningar och fastighetsägare för att samordna arbetet och för att fatta gemensamma beslut om åtgärder, baserade på de boendedialoger som genomförts i ytterstaden. Kontoret har i första hand koncentrerat sina insatser, utöver basverksamheten, till verksamheten med Stockholmsvärdar.

I Söderortsområdena Rågsved, Bredäng, Högdalen och Farsta Strand sker en upprustning av parkmöbler och utbyte av papperskorgar under hösten 2011. Boendedialoger har inletts i Fagersjö och Skärholmen och dessa områden har stärkts med fler stockholmsvärdar.

I Järva har 9 nya platser för evenemangsbanér tagits fram för att stärka informationen kring områdets evenemang och aktiviteter. I Hässelby har fokus satts på Hässelby Gård samt Vinsta med årliga vandringar där Trafikkontoret, Stadsdelsförvaltningen, SBR och Vinsta Företagsgrupp medverkar, området har stärkts upp med stockholmsvärdar som går i dessa områden dagligen. Akalla, Husby och Kista har också förstärkts med fler stockholmsvärdar.

Affischplats Stockholm

Belysta friaaffischeringsanläggningar i innerstaden nyttjas mycket frekvent av stadens evenemangsarrangörer. Under hösten 2011 kommer Trafikkontoret pröva möjligheterna att skapa fler ytor i ytterstaden för tillåten affischering. Detta sker i nära samarbete med stadens kulturförvaltning.

Även Kulturtavlorna på belysningsstolpar i innerstaden är en viktig del i arbetet med att minska den illegala affischeringen. Under hösten 2011 kommer ett

förfrågningsunderlag angående Kulturtavlor i ytterstaden att skickas ut, för en vidare utbyggnad i söder- och västerort.

Kontoret har valt att samverka med ett flertal aktörer som erbjuder gratis eller billiga ytor för friaffischering och marknadsföring av evenemang. Denna samverkan marknadsförs på www.stockholm.se/affischplatsstockholm som är en portal för legala, fria och miljövänliga alternativ till den olagliga affischeringen. Kraven som ställs på kontorets samarbetspartners är att marknadsföringsplatserna är gratis eller mycket billiga, att deras kunder förbinder sig att inte affischera illegalt och att krav affischeringen sker på miljövänligt sätt. Portalen erbjuder såväl de mindre kulturarrangörerna som de större evenemangsarrangörerna en attraktiv marknadsföringsplats och lansering sker årligen i form av brev till konsert- och evenemangsarrangörer.

Med start i november genomför Trafikkontoret i samverkan med en privat aktör ett försök med tillåten affischering inom clipsramar på cirka 250 stycken el- och signalskåp i innerstaden. Elbolaget Fortum deltar också i försöket med ett antal anläggningar för friaffischeringshytor.

Kontorets insatser med att riva ned illegalt uppsatta affischer fortgår inom ramen för verksamheten med Stockholmsvärdar, som har affischnedrivning i sin arbetsbeskrivning. Affischnedrivning finns också inskrivet i samtliga driftavtal och sker i samband med papperskorgstömning och klottersanering. Kontoret har också samarbete med polis och med City i samverkan som syftar till att minska den illegala affischeringen.

Klotter och annan skadegörelse

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för minskat klotter och skadegörelse ligger fast. Sedan 1 maj 2007, då ansvaret för klottersanering överfördes från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden och nämnden fick ett samordningsansvar för stadens arbete mot klotter och annan skadegörelse, har trafikkontoret ökat resurserna till verksamheten från cirka 2,5 mnkr per år till att i dag omfatta drygt 12 mnkr per år. Ett samverkansavtal med elbolaget Fortum innefattar sanering av bolagets samtliga anläggningar, cirka 20 000 elskåp och 5 000 nätstationer. Därtill har kontoret övertagit ansvaret för sanering av konstrådets anläggningar och delar av fastighetskontorets anläggningar.

Uppdraget om att efter anmälan från allmänheten sanera inom 24 timmar är fortsatt prioriterat under året och rapporter på utförda saneringar lämnas månatligen till stadsledningskontoret. Mellan den 1/1 och den 30/9 2011 har

16 874 kvm klotter sanerats i innerstaden, i västerort 9086 kvm och i söderort 28 342 kvm.

Vid minusgrader försvåras klottersanering av risken för anläggningskador och uppkomst av halka. Den kalla vintern 2010/2011 har därför medfört att sanering periodvis inte kunnat ske. Mot bakgrund av detta har under våren en successiv nollställning av kontorets samtliga anläggningar utförts.

Det nära samarbete som trafikkontoret har med polismyndigheten i Stockholms län har resulterat i polisanmälningar och gripanden gällande klotter och de rättsliga påföljderna har blivit hårdare, polisens utredningar och målsägarnas underlag har förbättrats. Trafikkontoret har kunnat se att den nolltolerans staden har mot klotter har lett till ett minskat antal polisanmälningar angående denna typ av skadegörelse, och att mängden klotter tenderar att minska. Under 2009 gjordes 46 000 polisanmälningar angående klotter, 2010 gjordes 36 000 polisanmälningar och under de första åtta månaderna 2011 gjordes 22 000 polisanmälningar.

Sedan januari 2007 leder Trafikkontoret arbetet i den samverkansgrupp mot klotter som består av ett trettiotal representanter för olika offentliga och privata huvudmän i Stockholms stad och län. Gruppen sammanträder regelbundet med syfte att utbyta erfarenheter och kunskap inom ramen för graffitikulturen.

Under våren 2011 har trafikkontoret representerat staden vid den nordiska graffitikonferensen i Oslo. Representanter från trafikkontoret, Storstockholms Lokaltrafik och polismyndigheten höll en gemensam föreläsning om stadens arbete för att motverka klotter och annan skadegörelse.

Trafikkontorets verksamhet mot klotter redovisas också på stadens hemsida, www.stockholm.se/klotter.

Kampanj Stockholm Ren och Vacker

Trafikkontorets kommunikationsstrategi för ren- och vackerfrågorna bygger på att ansvaret för en ren och snygg stad är tudelat. Kontoret kommunicerar dels stadens omfattande arbetsinsatser och resurser, dels stockholmarnas eget ansvar att inte skräpa ner. De primära kanalerna är nyheter och information på www.stockholm.se, proaktiv pressbearbetning i samarbete med Trafik- och arbetsmarknadsroteln samt en eller två bredare kampanjinsatser på Stockholms stads egna informationsytor med syfte att långsiktigt påverka attityden till nedskräpning. Trafikkontoret eftersträvar även samarbete med stadsdelsförvaltningarna och näringslivet i dessa frågor.

Inför Skräpplockardagarna 2011 skickades inbjudan och information ut till Stockholms skolor och förskolor, förvaltningar och bostadsbolag. En inbjudan gick även ut i "Hallå stockholmare", Stockholms stads gemensamma annonsutrymme i lokalpress.

Den årliga kampanjen med Skräpplockardagar, som arrangeras under vecka 17 i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent, engagerar drygt 20 000 barn i stadens skolor och förskolor att plocka skräp under lärarledning. 2011 har trafikkontoret utökat detta evenemang till en vårstädfest för alla stockholmare. Stadsdelsförvaltningarna anordnade lokala städfester i stadsdelarna.

I juni hölls en liten ceremoni på Tekniska nämndhuset för att uppmärksamma att Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning återigen hade flest skräpplockande barn i staden. Vandringspriset Skräpplockarpokalen delades ut av dåvarande trafikdirektör Magdalena Bosson till Ing-Marie Lindgren, chef för stadsdelens förskoleverksamhet, i sällskap av barn och lärare från en förskola.

I juni ordnade Trafikkontoret även en invigning av Stockholms första självtömmande papperskorgar som är kopplade till en stationär sopsugsanläggning i samarbete med leverantören Envac. Sopsugen på Mariatorget är Stockholms första stationära sopsug i en park. Anläggningen är förberedd för att omgivande fastigheter ska kunna använda sig av sugen för sin sophämtning. Trafik- och arbetsmarknadsborgarrådet Ulla Hamilton invigde de självtömmande papperskorgarna tillsammans med Södermalms nämndordförande Kristoffer Järkeborn.

Under 2011 har Trafikkontorets skräpkampanjer stöpts om för att svara väl upp mot stadens Vision 2030. Sommarens skräpkampanj har synts på stadsinfotavlorna vecka 24-29, parkeringsautomaterna vecka 24-25 samt en helsida i Expressenbilagan Matchdax. Som tidigare år ville vi uppmärksamma nedskräpningen och alla stockholmares ansvar för en ren och snygg stadsmiljö.

I samband med kampanjstart kommunicerades Stockholms stads extra insatser under sommarmånaderna med bland annat sommarjobbade parkvärdar. Även den nya nedskräpningslagen som från och med 10 juli gör det lättare för polisen att bötfälla nedskräpare på plats uppmärksammades. Inför 10 juli lyftes skräpkampanjen återigen på stockholm.se för att påminna stockholmarna om allas gemensamma ansvar för stadens gator, parker och torg.

En fortsättning på sommarens skräpkampanj har synts på stadsinfotavlorna och parkeringsautomaterna vecka 37 samt en helsida i Expressenbilagan Matchdax i

höst. Denna gång låg fokus på cigarettfimpen – det vanligaste skräpet på Stockholms gator.

I samarbete med Statistiska centralbyrån SCB har Trafikkontoret för tredje sommaren i rad genomfört faktiska och statistiskt säkerställda mätningar av nedskräpning. Mätningarna sker i tre olika områden med 200 mätpunkter i varje område. Mätresultatet analyseras för att ge en uppfattning om mängden skräp som slängs utanför papperskorgen och vilken typ av skräp som förekommer på olika platser i staden. Årets resultat utgör grund för jämförelse med 2010 års mätning, mellan olika platser i staden och ger relevant information för kommande insatser och åtgärder för en renare och vackrare stad. Kontorets mål för 2011 var en minskning av mängden skräp på gator och torg med 10 procent jämfört med året innan, det faktiska resultatet visade på en minskning med 17 procent. Mellan år 2009-2011 har nedskräpningen minskat med 28 procent.

Trafikkontorets synpunkter och förslag

Åtgärderna inom projekt Stockholm ren och vacker har varit omfattande och ställt höga krav på utveckling och resultatfokus inom befintlig verksamhet. Det som genomfördes på projektbasis under 2007 och 2008 är i dag en väl utbyggd verksamhet som integrerats i den ordinarie verksamheten vid avdelning Stadsmiljö. Projektet har också involverat andra avdelningar på trafikkontoret, samt andra offentliga och privata aktörer i staden.

Som framgår av denna lägesrapport har verksamheten för drift och underhåll av stadens gator, torg och parker i dag utökats, förstärkts och breddats betydligt. Under projektperioden har också organisatoriska förändringar på trafikkontoret blivit nödvändiga. Bland annat har särskilda enheter mot klotter, skyltteknik och skadedjursbekämpning byggts upp. Verksamheten med Stockholmsvärdar är i dag en stor och väl fungerande verksamhet som inryms i ett femtontal lokaler runt om i staden, med egen arbetsledning, maskinpark och hundratals anställda. En stadsträdgårdsmästare har anställs och format den nya avdelningen park- och stadsmiljö.

Förfrågningsunderlagen vid upphandlingar har förändrats, aktiv samverkan med andra aktörer har inneburit tydliga omprioriteringar av verksamheten och nya verksamheter som synliggjort och lyft fram vikten av en renare och vackrare stad.

Ett mått för resultatutvärdering av projekt Ren och Vacker kan vara de faktiska skräpmätningar som sedan 2009 årligen genomförs i staden.

Ett annat mått för utvärdering är de upplevelsebaserade medborgarundersökningar som stadens ledningskontor genomför årligen. På den övergripande frågan ”I den stadsdel där jag bor är det rent och städat” håller 61 procent av stockholmarna med, motsvarande siffra föregående år var 57 procent.

På påståendet ”I den stadsdel där jag bor ser jag inte en massa klotter som jag känner mig störd av” håller 57 procent av stockholmarna med, i detta påstående har siffrorna stadigt gått uppåt från år 2007 då siffran var 51 procent.

På frågan som rör ansvar för nedskräpning säger 66 procent av stockholmarna att det är den enskildas beteende och attityder som är främsta skälet till nedskräpning. Endast 5 procent anser att orsaken är dålig städning. Även frågor gällande känslan av trygghet går i positiv riktning. Det finns dock stora skillnader mellan olika stadsdelar vad gäller upplevelsen om en renare och attraktivare stad. Arbetet inom Stockholm Ren och Vacker, samt inom Söderortsvisionen och Järvalyftet, bör därför fokuseras kring de stadsdelar där resultaten är mer negativa.

En förutsättning för de åtgärder som genomförts inom projektet har varit de extra budgetmedel som avsatts för att uppnå målet om en renare och tryggare stad. Resultaten av projektet har också ökat intresset och därmed kraven från såväl näringslivet som allmänheten. En del insatser finansieras i samverkan med privata aktörer och det som till en början är tänkt som tidsbegränsade projekt tenderar till att permanentas. Detta kräver en långsiktighet i arbetet med en renare och vackrare stad, tydliga målbeskrivningar och att den verksamhetsförstärkning som sker arbetas in i kommande budgetar för staden. Detta gäller inte minst den verksamhet med patrullstädning med Stockholmsvärdar som för andra året i rad sysselsätter 400 personer. Deras insatser är ett nytt inslag i ett växande Stockholm och helt avgörande för upplevelsen av en renare och vackrare stad.

Trafikkontoret vill också betona vikten av att drift- och underhållsfrågorna lyfts fram i stadens övergripande visionsarbete, Vision 2030. En växande stad med fler bostäder, fler besökare, fler evenemang och fler företag ställer höga krav på att tillräckliga resurser finns för drift och underhåll, för att uppnå avsedd standard och kvalitet. Detta gäller också pågående och planerade exploateringsprojekt, så att projekten kan bli hållbara och upplevelserika.

Arbetet med att skapa en mer långsiktig drift- och underhållsstrategi, samt finansiering för det underhållsbehov som finns i staden, har också stor vikt vad gäller arbetet med att göra staden mer attraktiv.

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna lägesrapport, samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Slut